

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN KWALITEITSONDERZOEK

Basisschool Cosmic

Plaats : 's-Gravenhage
BRIN nummer : 15XZ|C1
Onderzoeksnummer : 281806
Datum onderzoek : 16 februari 2015
Datum vaststelling : 17 mei 2015

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
2	BEVINDINGEN	7
3	TOEZICHTARRANGEMENT	13

1 INLEIDING

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 16 februari 2015 een onderzoek uitgevoerd op basisschool Cosmicus naar aspecten van de kwaliteit van het onderwijs en de naleving van wet- en regelgeving. De aanleiding voor dit onderzoek was het volgende.

Het betreft een nieuwe school, waarbij de inspectie tot op heden nog geen onderzoek heeft uitgevoerd. Om de kwaliteit van de school te bepalen is daarom een kwaliteitsonderzoek noodzakelijk.

Conform de uitgangspunten van het programmatisch handhaven onderzoekt de inspectie tevens standaard of wordt voldaan aan bepaalde wettelijke voorschriften.

Onderzoeksopzet

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Een controle van de aanwezigheid van de schoolgids en het schoolplan bij de inspectie.
- Een toets op de aanwezigheid van informatie over enkele wettelijke verplichte onderdelen in de schoolgids en het schoolplan.
- Een controle op de onderwijstijd die de school heeft gepland.
- Onderzoek en analyse van jaardocumenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn.
- Schoolbezoek, waarbij in een aantal groepen de onderwijspraktijk is geobserveerd door het bijwonen van lessen Nederlandse taal en rekenen en wiskunde. Deze lesbezoeken vonden plaats in de groepen 1/2A, 1/2B, 3, 4, 5 en 6.
- Gesprekken met de directie en de intern begeleider over de kwaliteit van de indicatoren.
- Een gesprek met leraren.
- Een eindgesprek met de directie en een vertegenwoordiging van het bestuur.

Tijdens het onderzoek beoordeelde de inspectie indicatoren van de volgende aspecten: opbrengsten, onderwijsleerproces, zorg en begeleiding en de kwaliteitszorg.

Toezichtkader

De inspectie heeft zich bij haar onderzoek onder andere gebaseerd op het Toezichtkader po/vo 2012 en de notitie Analyse en waarderingen van opbrengsten primair onderwijs. Beide documenten zijn te vinden op www.onderwijsinspectie.nl.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 staan de bevindingen uit het onderzoek naar de onderwijskwaliteit en de wettelijke vereisten. Dit wordt gevolgd door een beschouwing waarin het oordeel van de inspectie wordt toegelicht en waar mogelijk de schoolontwikkeling in samenhang wordt beschreven. Hoofdstuk 3 geeft het toezichtarrangement weer.

2 BEVINDINGEN

2.1 **Kwaliteits- en nalevingsprofiel**

In onderstaande tabellen vermeldt de inspectie welke indicatoren in dit onderzoek zijn betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige waarderingskader primair onderwijs 2012. Indicatoren die bij een kwaliteitsonderzoek de doorslag geven of een school (zeer) zwak is, de zogeheten normindicatoren, zijn gemarkeerd met een asterisk. Voor een overzicht van alle normindicatoren zie het Toezichtkader po/vo 2012 op www.onderwijsinspectie.nl. De bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de betreffende indicator gerealiseerd is.

Legenda:

1. slecht
2. onvoldoende
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen (alleen bij opbrengsten)

In verband met het programmatisch handhaven heeft de inspectie daarnaast enkele controles uitgevoerd op bepaalde wettelijke voorschriften. Of de school wel of niet voldoet aan deze wettelijke vereisten wordt tot uitdrukking gebracht met de score 'ja' of 'nee'.

Opbrengsten		1	2	3	4	5
1.1*	De resultaten van de leerlingen aan het eind van de basisschool liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.					•
1.2*	De resultaten van de leerlingen voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde tijdens de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			•		
1.5	De sociale competenties van de leerlingen liggen op een niveau dat mag worden verwacht.					•

Leerstofaanbod		1	2	3	4
2.1*	Bij de aangeboden leerinhouden voor Nederlandse taal en rekenen en wiskunde betreft de school alle kerndoelen als te bereiken doelstellingen.			•	
2.2*	De leerinhouden voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde worden aan voldoende leerlingen aangeboden tot en met het niveau van leerjaar 8.			•	
2.3	De leerinhouden in de verschillende leerjaren sluiten op elkaar aan.			•	
2.4*	De school met een substantieel aantal leerlingen met een leerlinggewicht biedt bij Nederlandse taal leerinhouden aan die passen bij de onderwijsbehoeften van leerlingen met een taalachterstand.		•		
2.6	De school heeft een aanbod gericht op bevordering van actief burgerschap en sociale integratie met inbegrip van het overdragen van kennis over en kennismaking met de diversiteit in de samenleving.			•	

Tijd		1	2	3	4
3.1	De leraren maken efficiënt gebruik van de geplande onderwijstijd.			•	

Schoolklimaat		1	2	3	4
4.7	Het personeel van de school zorgt ervoor dat de leerlingen op een respectvolle manier met elkaar en anderen omgaan.			•	

Didactisch handelen		1	2	3	4
5.1*	De leraren geven duidelijke uitleg van de leerstof.			•	
5.2*	De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer.			•	
5.3*	De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten.		•		

Afstemming		1	2	3	4
6.1	De leraren stemmen de aangeboden leerinhouden af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.		•		
6.2	De leraren stemmen de instructie af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.		•		
6.3	De leraren stemmen de verwerkingsopdrachten af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.		•		
6.4	De leraren stemmen de onderwijstijd af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.		•		

Begeleiding		1	2	3	4
7.1*	De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.			•	
7.2	De leraren volgen en analyseren systematisch de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen.		•		

Zorg		1	2	3	4
8.1	De school signaleert vroegtijdig welke leerlingen zorg nodig hebben.		•		
8.2	Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school de aard van de zorg voor de zorgleerlingen.		•		
8.3*	De school voert de zorg planmatig uit.		•		
8.4	De school evalueert regelmatig de effecten van de zorg.		•		

Kwaliteitszorg		1	2	3	4
9.1	De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie.			•	
9.2	De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.			•	
9.3	De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.		•		
9.4	De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.			•	
9.5	De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.			•	
9.6	De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.			•	
9.7	De school draagt zorg voor de kwaliteit van het onderwijs gericht op bevordering van actief burgerschap en sociale integratie, met inbegrip van het overdragen van kennis over en kennismaking met de diversiteit van de samenleving.			•	

2.2 Beschouwing

Algemeen beeld

De inspectie concludeert dat de kwaliteit van het onderwijs op basisschool Cosmicus voldoende, maar nog in ontwikkeling is. Bij het onderwijsleerproces, de leerlingbegeleiding en -zorg en de kwaliteitszorg zijn er onderdelen die nog niet aan de eisen van de inspectie voldoen. De school beschikt over voldoende basiskwaliteiten die onder meer terug te zien zijn in het aanbod, het didactisch handelen en het schoolklimaat. Het kwaliteitszorgsysteem is opgezet en biedt mogelijkheden voor een systematische evaluatie en planmatige ontwikkeling van het onderwijs.

Basisschool Cosmicus opende in augustus 2012 haar deuren en startte met 74 leerlingen in de groepen 1 tot en met 4. Op dit moment zijn er 137 leerlingen in de groepen 1 tot en met 6. De school onderscheidt zich door 'Wereldburgerschap' hoog in het vaandel te hebben staan en wil de leerlingen opvoeden tot burgers die, waar ook ter wereld, met respect naar anderen toe kunnen leren, leven en werken.

Hieronder volgt een toelichting op het oordeel.

Toelichting

Opbrengsten

Over de eindopbrengsten en de sociale competenties spreekt de inspectie geen oordeel uit, omdat deze resultaten er nog niet zijn. De school heeft geen groep 8. Voor de waardering van de leerresultaten gedurende de schoolperiode gaat de inspectie uit van de resultaten op genormeerde toetsen voor technisch lezen in groep 3 en 4, rekenen en wiskunde in de groepen 4 en 6 en begrijpend lezen in groep 6. De resultaten gedurende de schoolperiode zijn voldoende.

Onderwijsleerproces

Directie en leraren hebben geïnvesteerd in het onderwijsleerproces. Voor het leerstofaanbod gebruikt de school methoden die voldoen aan de kerndoelen. De methoden bieden ook de mogelijkheid om taal en rekenen tot en met het niveau van leerjaar 8 aan te bieden. Het beleid over de veiligheid is gebaseerd op de uitgangspunten van het wereldburgerschap. De school heeft een cultuur waar potentieel onveilige situaties worden voorkomen dan wel in de kiem worden gesmoord. Het schoolklimaat is voldoende. Er heerst een ontspannen sfeer, leraren stimuleren het zelfvertrouwen van leerlingen en tonen in gedrag en taalgebruik respect voor de leerlingen. Het belang dat directie en leraren

hechten aan het pedagogisch klimaat is vastgelegd in het beleid van de school. In de bezochte lessen was duidelijk dat leraren les kunnen geven. Zij leggen de leerstof helder uit en werken doelgericht met de leerlingen.

Naast de positieve punten constateert de inspectie de volgende ontwikkelpunten. Op de eerste plaats is het leerstofaanbod voor de woordenschatontwikkeling niet in lijn met de kenmerken van de leerlingen. Een substantieel deel van de leerlingen heeft een niet-Nederlandstalige achtergrond met lage resultaten op de woordenschattoets. Daarom is het noodzakelijk het woordenschatonderwijs te intensiveren en de leeromgeving taalrijk te maken voor de leerlingen.

Op de tweede plaats is bij het didactisch handelen de betrokkenheid van de leerlingen gering. Tijdens de lesbezoeken bleek dat leerlingen ruimte kregen om af te dwalen, waardoor zij niet meer opletten en actief deelnamen aan de les. Om leerlingen maximaal te laten profiteren van de les is het nodig de betrokkenheid van leerlingen te vergroten.

Op de derde plaats is in de lessen de afstemming van het onderwijs te weinig zichtbaar. De leraren gebruiken de mogelijkheden van de methoden om te differentiëren te weinig. De instructie is grotendeels klassikaal en de verwerking van het aanbod is voor alle leerlingen gelijk. Over het geheel bezien houden leraren te weinig rekening met de onderwijsbehoeften van de leerlingen. Mogelijk dat daarom de betrokkenheid van leerlingen tijdens de les gering is.

Zorg en begeleiding

De school beschikt over een volledig leerlingvolgsysteem om de ontwikkeling en vorderingen van leerlingen in kaart te brengen. De gegevens van de leerlingen worden op een overzichtelijke manier bijgehouden in dit systeem. Tijdens de lesbezoeken bleek dat leraren de vorderingen van leerlingen wel systematisch volgen, maar in onvoldoende mate analyseren. Zij geven in de klassenmap aan wat zij aan extra hulp bieden dan wel hebben geboden, echter binnen de huidige opzet beschrijven zij de analyse die aan de extra hulp vooraf gaat niet. Wat leerlingen al kennen en kunnen en met welke onderdelen ze moeite hebben komt daardoor te weinig systematisch in beeld. Daarom is het niet duidelijk of de geboden extra hulp in de klas passend is bij de problematiek van de leerling. Het vroegtijdig signaleren welke leerlingen zorg nodig hebben en de planning van de zorg zijn over het geheel gezien nog in ontwikkeling en voldoen daarom niet aan de eisen van de inspectie.

Kwaliteitszorg

Directie en leraren zijn op de hoogte van de onderwijsbehoeften van de leerlingen en zijn bezig het onderwijs voor de leerlingen in te richten. De evaluatie van de resultaten van leerlingen is gedaan en geanalyseerd. Hieruit blijkt dat de resultaten van woordenschat erg laag zijn. De directie en leraren hebben dit ook geconstateerd, maar nog geen gerichte maatregelen genomen. Verder is het planmatig werken aan de schoolontwikkeling voldoende. De directie heeft een planning hiervoor. Elk jaar worden de uitgevoerde activiteiten geëvalueerd en wordt nagegaan wat de effecten zijn. De plannen zijn helder, maar voor de leraren is niet duidelijk wie verantwoordelijk is voor de ontwikkeling van de schoolvisie. De inspectie heeft dit punt met de directie en het bestuur besproken en afgesproken dat er duidelijkheid gegeven zal worden aan de leraren. De borging van het onderwijs is voldoende, omdat de afspraken zijn vastgelegd. Wel constateert de inspectie dat het bezoeken van lessen door de directie om na te gaan of de afspraken worden nageleefd nog een vast onderdeel van de borging moet worden.

De evaluatie van onderwijsleerproces is een ontwikkelpunt, omdat de kwaliteit hiervan nog niet met een betrouwbaar instrument in kaart is gebracht. Hierdoor zijn de sterke en zwakke kanten van het onderwijsleerproces nog niet vastgesteld. Zo zijn er bij het onderwijsleerproces, de begeleiding en de zorg belangrijke ontwikkelpunten. Dit brengt risico's met zich mee voor de toekomst, want om een stevige basis voor goed onderwijs te leggen is het nodig tijdig te bepalen of de ontwikkeling nog op koers is. Tot slot merkt de inspectie op dat het onderwijsleerproces binnen vier jaar (nagenoeg) volledig geëvalueerd dient te zijn. De directie doet er goed aan om bij deze evaluatie van het onderwijsleerproces leraren, leerlingen en ouders te betrekken.

3 TOEZICHTARRANGEMENT

De Inspectie van het Onderwijs kent aan basisschool Cosmicus het basisarrangement toe. Op dit moment wordt het toezicht niet geïntensiveerd. Dat neemt niet weg dat er risico's zijn voor de kwaliteit van het onderwijs. Tijdens dit onderzoek heeft de inspectie een aantal tekortkomingen in het onderwijsproces, de leerlingenzorg en -begeleiding en de kwaliteitszorg vastgesteld. De inspectie verwacht dat het bestuur maatregelen neemt om de tekortkomingen op zo kort mogelijke termijn op te heffen. De inspectie voert in 2017 opnieuw een kwaliteitsonderzoek uit op de school, omdat zij de eindopbrengsten niet heeft kunnen beoordelen.

Naleving

De inspectie concludeert tevens dat er geen tekortkomingen zijn in de naleving van de wettelijke voorschriften die zijn gecontroleerd.